

პერსპექტიული პრაქტიკის კრებული

ეროვნულ დონეზე სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ

ანტიდისკრიმინაციის, მრავალფეროვნებისა და ინკლუზიის მმართველი კომიტეტი (CDADI)
მედიისა და საინფორმაციო საზოგადოების მმართველი კომიტეტი (CDMSI)

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

პერსპექტიული პრაქტიკის კრებული ეროვნულ დონეზე სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ

ანტიდისკრიმინაციის, მრავალფეროვნებისა და
ინკლუზიის მმართველი კომიტეტი (CDADI)

მედიისა და საინფორმაციო საზოგადოების
მმართველი კომიტეტი (CDMSI)

ამ ნაშრომში გამოთქმული მოსაზრებები
ავტორის პასუხისმგებლობას
წარმოადგენს და შესაძლოა არ
გამოხატავდეს ევროპის საბჭოს
ოფიციალურ პოლიტიკას.

ნებადართულია ტექსტიდან
ამონარიდების (500 სიტყვამდე)
გამოყენება, გარდა კომერციული
მიზნებისა, იმ პირობით, რომ
დაცული იქნება ტექსტის მთლიანობა;
ამონარიდი არ იქნება გამოყენებული
კონტექსტიდან ამოგლეჯილად; არ
იქნება წარმოდგენილი არასრული
ინფორმაცია და არ მოხდება
მკითხველის შეცდომაში შეყვანა
ტექსტის ბუნების, მასშტაბისა თუ
შინაარსის შესახებ. წყარო ყოველთვის
უნდა იყოს მითითებული შემდეგი
ფორმატით: „© ევროპის საბჭო,
გამოცემის წელი“.

ამ დოკუმენტის ან მისი ნაწილის
რეპროდუცირებასა თუ თარგმნასთან
დაკავშირებული ყველა სხვა მოთხოვნა
უნდა გაიგზავნოს ევროპის საბჭოს
კომუნიკაციების დირექტორატში
(F-67075 Strasbourg Cedex ან
publishing@coe.int). ამ დოკუმენტთან
დაკავშირებული ნებისმიერი სხვა სახის
კორესპონდენცია უნდა გაიგზავნოს
ევროპის საბჭოს ანტიდისკრიმინაციულ
დეპარტამენტში.

ევროპის საბჭო
F-67075 Strasbourg Cedex France
E-mail: cdadi@coe.int

ყდის დიზაინი და მაკეტი:

დოკუმენტებისა და პუბლიკაციების
მომზადების განყოფილება (DPDP),
ევროპის საბჭო

ყდის ფოტო: Shutterstock
& Council of Europe

ეს პუბლიკაცია არ არის
რედაქტირებული

SPDP-ის სარედაქციო ჯგუფის მიერ
ტიპოგრაფიული და გრაფიკული
შეცდომების გასასწორებლად.

© ევროპის საბჭო,
2024 წლის ოქტომბერი
დაბეჭდილია ევროპის საბჭოში

თვითშეფასების ინსტრუმენტი

1. ფარგლები, განმარტება და მიდგომა

ძირითადი მიზანი 1 – არსებობს სიძულვილის ენისადმი ყოვლისმომცველი მიდგომა ადამიანის უფლებების, დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის ფარგლებში (CM/Rec(2022)16-ის §5 1-6).

მოქმედება 1.1 – რეალური ან მიკუთვნებული პირადი მახასიათებლების ან სტატუსის ფართო სპექტრის აღიარება; ესენია „რასა“, კანის ფერი, ენა, რელიგია, ეროვნება, ეროვნული ან ეთნიკური წარმომავლობა, ასაკი, შეზღუდული შესაძლებლობები, სქესი, გენდერული იდენტობა და სექსუალური ორიენტაცია.

- ☐ აღიარებთ თუ არა ზემოთ ჩამოთვლილი პირადი მახასიათებლებიდან 6-ზე ნაკლებს?

პროორიენტების განსაზღვრა მნიშვნელოვანია, რათა აქტიურად დაიწყოს განხილვა, საჭიროა თუ არა აღიარებული მახასიათებლების სიის გაფართოება იმგვარად, რომ მასში CM/Rec(2022)16-ის §2-ში იდენტიფიცირებული ყველა მახასიათებელი შევიდეს.

- ☐ აღიარებთ თუ არა ზემოთ ჩამოთვლილი პირადი მახასიათებლებიდან 10-ს ან მეტს?

მხედველობაში მიიღეთ აღიარებული მახასიათებლების სიის გაფართოება ისე, რომ ის მოიცავდეს CM/Rec(2022)16-ის მე-2 პუნქტში მითითებულ ყველა მახასიათებელს.

- ☐ აღიარებთ თუ არა ზემოთ ჩამოთვლილ ყველა მახასიათებელს?

რეგულარულად გადახედეთ მახასიათებლების იმ ჩამონათვალს, რომელიც თქვენი კანონმდებლობით არის განსაზღვრული, რათა ისინი შეესაბამებოდეს არსებულ საერთაშორისო სტანდარტებს, მონიტორინგის ანგარიშებსა და მითითებებს.

მოქმედება 1.2 – მოქმედებს სათანადოდ გათვლილი, მიზნობრივი ზომების მთელი რიგი სიძულვილის ენის ეფექტიანი პრევენციისა და მასთან ბრძოლისთვის, სიმძიმის დონის შესაბამისად (CM/Rec(2022)16-ის მე-3 პუნქტი).

- ☐ საკმარისად მკაფიოდ გამოარჩევს თუ არა თქვენი მოქმედი კანონები და პოლიტიკა შეურაცხმყოფელი ან ზიანის რეალურ სივრცეში გამოხატვის ისეთ ფორმებს, რომლებიც არ არის იმდენად მძიმე,

რომ სამართლებრივად შეიზღუდოს ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციით?

გადახედეთ თქვენს კანონმდებლობას და პოლიტიკას სასამართლოს შესაბამისი პრეცედენტული სამართლის შესაბამისად და, საჭიროების შემთხვევაში, განიხილეთ არასამართლებრივი ზომები, როგორებიცაა საწინააღმდეგო ან ალტერნატიული ენა, განათლება და ცნობიერების ამაღლება.

- ☐ იყენებთ თუ არა სამართლებრივი ზომების სრულ სპექტრს, სამოქალაქო, ადმინისტრაციული და სისხლის სამართლის ზომების ჩათვლით?

გაითვალისწინეთ, რომ შესაძლოა, სიძულვილის ენასთან დაკავშირებული თქვენი ადმინისტრაციული, სამოქალაქო და სისხლის სამართლის დებულებები შემდგომში კიდევ განვითარდეს.

მოქმედება 1.3 – სიძულვილის ენისადმი არსებობს შეთანხმებული და თანამშრომლობითი მრავალმხრივი მიდგომა (CM/Rec(2022)16-ის მე-5 პუნქტი).

- ☐ ყველა შესაბამისი დაინტერესებული მხარე იცნობს და ჩართულია თუ არა სიძულვილის ენისადმი თქვენს მიდგომაში?

მხედველობაში მიიღეთ ინფორმაციის რეგულარული გაცვლის, კოორდინაციისა და მიმოხილვის მექანიზმების შექმნა შესაბამის დაინტერესებულ მხარეებთან, მათ შორის საჯარო მოხელეებთან, მედიასთან, ინტერნეტ შუამავლებთან, სამოქალაქო საზოგადოებასთან და სიძულვილის ენის მსხვერპლ პირებთან.

- ☐ თქვენი ყველა კანონი, პოლიტიკა თუ სხვა სახის რეაგირება ეფუძნება თუ არა სიძულვილის ენის მსხვერპლთა შეხედულებებსა და გამოცდილებას?

აქტიურად ეკონტაქტეთ სიძულვილის ენის მსხვერპლებს, რათა მათი თვალსაზრისი გაითვალისწინოთ კანონებში, პოლიტიკასა და სიძულვილის ენის წინააღმდეგ რეაგირების სხვა მექანიზმებში.

2. სამართლებრივი ჩარჩო

ძირითადი მიზანი 2 – როგორც ონლაინ, ასევე ოფლაინ სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლის სამართლებრივი ზომები გულისხმობს დაზარალებული პირების მოთხოვნების ეფექტიანად დაკმაყოფილებას, თუმცა ამავედროულად ეს ზომები იცავს გამოხატვის თავისუფლებას იმით, რომ აღიარებს სიმძიმის სხვადასხვა დონეს და გამოიყენება თანმიმდევრულად; ასევე არსებობს სიძულვილის ენის შესახებ კანონმდებლობის ნებისმიერი ბოროტად ან არასათანადოდ

გამოყენების თავიდან აცილების ეფექტიანი სამართლებრივი და პრაქტიკული დაცვის მექანიზმები (CM/Rec(2022)16-ის §5 7 და შემდგომი მუხლები).

მოქმედება 2.1 – სისხლის სამართლის კანონმდებლობა თანმიმდევრულად გამოიყენება, როგორც უკიდურესი საშუალება სიძულვილის გამოხატვის ყველაზე მძიმე ფორმებისთვის.

- ☐ თქვენი სისხლის სამართლის ეროვნული კანონმდებლობა განსაზღვრავს თუ არა მკაფიოდ, სიძულვილის ენის რომელი გამოხატულებები ექვემდებარება სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას შესაბამისი სავალდებულო და არასავალდებულო საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად?

შეიმუშავეთ პროცედურები სისხლის სამართლის თქვენი ეროვნული კანონმდებლობის რეგულარული გადახედვისთვის, რათა სრულად შეასრულოთ თქვენი საერთაშორისო ვალდებულებები, რომლებიც განსაზღვრულია რასობრივი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ საერთაშორისო კონვენციით, გენოციდის შესახებ კონვენციით, კიბერდანაშაულის შესახებ კონვენციის დამატებითი ოქმით, EUFD 2008/913/JHA-ით, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ შემუშავებული პრეცედენტული სამართლის, რასიზმისა და რასობრივი დისკრიმინაციის წინააღმდეგ ბრძოლის ეროვნული კანონმდებლობის შესახებ ECRI-ის ზოგადი საყოველთაო რეზოლუცია No. 7-ის, ასევე ამ დოკუმენტების განმარტებითი მემორანდუმებითა და შესაბამისი ზოგადი თუ კონკრეტულად თქვენი ქვეყნისადმი მიმართული რეკომენდაციებით, რომლებიც მოგვწოდათ ევროპის საბჭოს, გაეროსა და სხვა მთავრობათაშორისი ორგანიზაციების მონიტორინგის ორგანოებისა თუ სხვა სტრუქტურების მიერ. საჭიროების შემთხვევაში განიხილეთ დამატებითი ინსტრუმენტების რატიფიცირება.

- ☐ ეფექტიანად ტარდება თუ არა გამოძიებები იმ შემთხვევებში, როდესაც არსებობს საფუძვლიანი ეჭვი, რომ სიძულვილის ენის გამოხატვის ის ფორმა, რომელიც სისხლის სამართლის კანონით ისჯება, დაფიქსირდა როგორც რეალურ სივრცეში, ასევე ონლაინ რეჟიმში?

განსაზღვრეთ პროცედურები პოლიციის, პროკურატურის ან სხვა ორგანოების მიერ გამოძიებების რეგულარული გადახედვისთვის, რათა მათ შეეძლოთ შესაბამისი ფაქტების დადგენა და იმის განსაზღვრა, აკმაყოფილებს თუ არა ესა თუ ის გამოთქმა სიძულვილის ენის სამართლებრივ განმარტებას და ეფექტიანი სანქციების დაწესებაც ყველა შესაბამისი ელემენტის მიუკერძოებელი ანალიზის გზით. საჭიროების შემთხვევაში,

შეცვალეთ პროცედურები ეფექტიანობის, ძალისხმევისა და მიუკერძოებლობის გასაუმჯობესებლად.

- ☐ ვრცელდება თუ არა თქვენი ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობა სიძულვილის ენის ყველა ისეთ გამოხატულებაზე, რომელიც იკრძალება სისხლის სამართლის, სამოქალაქო ან ადმინისტრაციული კანონმდებლობით?

გააფართოვეთ თქვენი ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობით გათვალისწინებული დაცვის ფარგლები ისე, რომ სიძულვილის ენის ყველა მსხვერპლი იყოს დაკმაყოფილებული სამართალდამცავ ორგანოებში საჩივრის შეტანის გარეშე.

მოქმედება 2.2 – მიღებულია ზომები გამოხატვის თავისუფლების დასაცავად (CM/Rec(2022)16-ის მე-8 პუნქტი).

- ☐ არსებობს თუ არა პროცედურები, რომლებიც უზრუნველყოფს, რომ სიძულვილის ენის შესახებ კანონმდებლობამ არ შეაფერხოს საჯარო დებატები და არ შეუზღუდოს გამოხატვის თავისუფლება კრიტიკულად განწყობილ პირებს, პოლიტიკურ ოპონენტებს ან უმცირესობების წარმომადგენლებს?

აქტიურად ეკონტაქტეთ ოპოზიციურ პოლიტიკურ პარტიებს, კრიტიკულ მედიას, უმცირესობებისა და მარგინალიზებული ჯგუფების წარმომადგენლებს, რათა მათი თვალსაზრისი გათვალისწინებული იყოს კანონებში, პოლიტიკასა და სიძულვილის ენაზე რეგირების სხვა ფორმებში.

მჭიდროდ ითანამშრომლეთ იურისტებთან იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სამართლებრივი ჩარჩო მუდმივად მხოლოდ მაშინ ითვალისწინებდეს, როდესაც სრულადაა დაკმაყოფილებული ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-10 მუხლის მე-2 პუნქტის და სასამართლოს შესაბამისი პრეცედენტული სამართლის მოთხოვნები.

მოქმედება 2.3 – სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ეფექტიანი სამართლებრივი დაცვა უზრუნველყოფილია სამოქალაქო და ადმინისტრაციული კანონმდებლობით, კერძოდ, ზოგადი დელიქტური კანონმდებლობით, ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობით და ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების კანონმდებლობით (CM/Rec(2022)16-ის § 13).

- ☐ მოიცავს თუ არა სიძულვილის ენის წინააღმდეგ თქვენი სამოქალაქო და ადმინისტრაციული ზომები ისეთ ქმედებებს, როგორიცაა კომპენსაცია, კონტენტის წაშლა, დაბლოკვა, აკრძალვა და სიძულვილის ენის აღიარების შესახებ განცხადების გამოქვეყნება; განისაზღვრება თუ არა ადმინისტრაციული სამართლით ჯარიმები და ლიცენზიის ჩამორთმევა?

განიხილეთ ცვლილებები არსებული საშუალებების დიაპაზონის გასაფართოებლად.

- ☐ კანონით ვალდებული არიან თუ არა საჯარო სამსახურები ან სტრუქტურები, ქმედითად აღკვეთონ სიძულვილის ენის გამოყენება და გავრცელება და ხელი შეუწყონ ტოლერანტული და ინკლუზიური ენის გამოყენებას?

განიხილეთ ასეთი სამართლებრივი მოთხოვნების შემოღება და უზრუნველყავით, რომ ეს მოთხოვნები რეგულარულად გადაიხედოს, სხვა შესაბამისი დაინტერესებული მხარეებისა და სიძულვილის ენის სამიზნე პირების ჩართულობით.

მოქმედება 2.4 – როგორც სახელმწიფო, ასევე არასახელმწიფო აქტორებს, მათ შორის ინტერნეტ შუამავლებს, განსაზღვრული აქვთ როლები და პასუხისმგებლობები ონლაინ სიძულვილის ენის შეფასების, გამოძიებისა და მასთან ბრძოლის მიმართულებით, რომლებიც იცავენ ადამიანის უფლებების სტანდარტებს და უზრუნველყოფენ სათანადო სასამართლო პროცესს (CM/Rec(2022)16-ის § 16-26).

- ☐ თქვენი კანონმდებლობა მკაფიოდ განასხვავებს თუ არა სახელმწიფო აქტორების (მაგ., პოლიციისა და პროკურატურის სამსახურები, მარეგულირებელი ორგანოები, ადამიანის უფლებათა და თანასწორობის დამცველი დამოუკიდებელი ადგილობრივი სტრუქტურები და ორგანოები) და კერძო აქტორების (მაგ., მედია, შესაბამისი ინტერნეტ შუამავლები, თვითრეგულირების ორგანოები და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები, მათ შორის ე.წ. სანდო „ფლაგერები“) როლებსა და პასუხისმგებლობებს სიძულვილის ენის განხილვის, შეტყობინებისა და მასზე რეაგირების კუთხით (CM/Rec(2022)16-ის § 17)?

ჩართეთ ყველა ძირითადი დაინტერესებული მხარე (როგორც სახელმწიფო, ასევე კერძო სექტორის წარმომადგენლები) არსებული კანონმდებლობის რეგულარულ განხილვაში, რათა უზრუნველყოთ მისი მკაფიოდ განსაზღვრა, გაგება და განხორციელება.

- ☐ აქვთ თუ არა ინტერნეტ შუამავლებს იურიდიული ვალდებულება, თავიდან აიცილონ სიძულვილის ენის გავრცელება, რასაც თან ახლავს სიძულვილის ენის შემცველი კონტენტის ამოღებისა თუ წაშლის გამჭვირვალე, სამართლიანი პროცედურები და სააპელაციო მექანიზმები ანგარიშვალდებულებისა და მომხმარებლის უფლებების დაცვის უზრუნველსაყოფად (CM/Rec(2022)16-ის § 22)?

ითანამშრომლეთ ძირითად დაინტერესებულ მხარეებთან, რათა უზრუნველყოთ, რომ ინტერნეტ შუამავლებს ესმოდათ თავიანთი ვალდებულებები ადამიანის უფლებების შესახებ და კონტენტის ინტერნეტიდან ამოღებისა და შესაბამის სააპელაციო მექანიზმებში გათვალისწინებული ჰქონდეთ ზომები ამ ვალდებულებების განხორციელებისა და გადახედვისთვის.

- ☐ ჩადებულია თუ არა სამართლებრივ და მარეგულირებელ ჩარჩოებში გადამეტებული დაცვის ან დისკრიმინაციული განხორციელების თავიდან აცილების მექანიზმები?

უზრუნველყავით, რომ ინტერნეტ შუამავლებს არ დაეკისროთ პასუხისმგებლობას, თუ ისინი, საფუძვლიანი ფაქტობრივი და სამართლებრივი შეფასების შემდეგ, არ ამოიღებენ კონტენტს, რომელსაც მოგვიანებით კომპეტენტური ორგანოები შეაფასებენ, როგორც სისხლის სამართლის, სამოქალაქო ან ადმინისტრაციული კანონმდებლობის დარღვევას; ან პირიქით, ამოიღებენ ისეთ კონტენტს, რომელიც მოგვიანებით შეფასდება, როგორც კანონიერი.

3. რეკომენდაციები ძირითადი აქტორებისადმი

ძირითადი მიზანი 3 - ძირითადი აქტორები თანამშრომლობენ ადამიანის უფლებებისა და ტოლერანტობის კულტურის ხელშესაწყობად, სიძულვილის ენის დაგმობით და გამოხატვის თავისუფლების დაცვით (CM/Rec(2022)16-ის § 28-54).

საჯარო მოხელეები, არჩეული ორგანოები და პოლიტიკური პარტიები

მოქმედება 3.1 - საჯარო მოხელეები, არჩეული ორგანოები და პოლიტიკური პარტიები გმოებენ სიძულვილის ენას და ხელს უწყობენ ადამიანის უფლებების, მათ შორის გამოხატვის თავისუფლების, დაცვას.

- ☐ საჯარო მოხელეები, არჩეული ორგანოები და პოლიტიკური პარტიები თანმიმდევრულად და საჯაროდ გმოებენ თუ არა სიძულვილის ენას? ჩართული აქვთ თუ არა ადამიანის უფლებები, როგორც ფასეულობა, თავიანთი კომუნიკაციებსა და პოლიტიკაში?

ითანამშრომლეთ შესაბამის დაინტერესებულ მხარეებთან ადამიანის უფლებების დაცვის ხელშეწყობისა და ქცევის კოდექსების, საჩივრების ან სანქციების პროცედურების შემუშავების ან გადახედვის მიზნით.

ინტერნეტ შუამავლები

მოქმედება 3.2 - ინტერნეტ შუამავლებმა ამოიცნონ და შეამცირონ სიძულვილის ენა კონტენტის მართვის გამჭვირვალე პოლიტიკის მეშვეობით, რომელიც შესაბამისობაშია ადამიანის უფლებებთან.

- ☐ აქვთ თუ არა ინტერნეტ შუამავლებს შემუშავებული და გამჭვირვალედ გადმოცემული კონტენტის მოდერაციის პრაქტიკა, რომელიც ხელმძღვანელობს ადამიანის უფლებების სტანდარტებით და მოიცავს ადამიანის მიერ განხორციელებულ ზედამხედველობას?
- ☐ შემუშავდეს და განხორციელდეს ადამიანის უფლებების შეფასების ყოვლისმომცველი პროცესი კონტენტის მოდერაციის არსებული და ახალი პოლიტიკისთვის. მასში უნდა შედიოდეს დამოუკიდებელი ექსპერტების მიერ რეგულარული მონიტორინგი და სამოქალაქო საზოგადოებასთან კონსულტაციები, რათა უზრუნველყოფილი იყოს პოლიტიკის ეფექტიანობა, გამჭვირვალობა და გამოსატვის თავისუფლების დაცვა, სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლის პარალელურად.

მედია

მოქმედება 3.3 – მედია ხელს უწყობს საზოგადოებრივ დებატებს ადამიანის უფლებების კულტურის შესაბამისად, უზრუნველყოფს ზუსტდამრავალფეროვანწარმომადგენლობას.

- ☐ ჩადებულია თუ არა მედია გაშუქების სტრატეგიებში სიძულვილის ენის არიდების ქმედითი ზომები და ადამიანის უფლებების დაცვის კულტურა? აძლევნ თუ არა ისინი გამოსატვის საშუალებას სხვადასხვა თემების წარმომადგენლებს?

ნახალისეთ დამოუკიდებელი მარეგულირებლები და მედიის თანარეგულირების და/ან თვითრეგულირების ორგანოები, შეიმუშაონ და აღასრულონ ეთიკის კოდექსი ჟურნალისტებისა და მედია საშუალებებისთვის, რომელიც მოიცავს სიძულვილის ენასთან დაკავშირებული მგრძნობიარე საკითხების გაშუქების სახელმძღვანელო პრინციპებს. ეს კოდექსი უნდა ახალისებდეს პასუხისმგებლობის მექანეზმებს ჟურნალისტიკას, რომელიც იცავს მრავალფეროვნებას და ერიდება სტერეოტიპების გაღრმავებას, ამ თემებზე მედიის პროფესიონალებისთვის რეგულარული ტრენინგების ჩატარებით.

სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები

მოქმედება 3.4 – სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები შეიმუშავებენ სტრატეგიებს სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ეფექტიანად საბრძოლველად ძირითად დაინტერესებულ მხარეებს შორის თანამშრომლობის გზით.

- ☐ შემუშავებული აქვთ თუ არა სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებს კონკრეტული პოლიტიკა სიძულვილის ენის წინააღმდეგ და ქმედითად თანამშრომლობენ თუ არა ამ ძალისხმევის გასაძლიერებლად?

წამოიწყო თანამშრომლობითი პროექტები და შექმენით ქსელები, რომლებიც ხელს უწყობენ საუკეთესო პრაქტიკის, რესურსებისა და სტრატეგიების გაზიარებას სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებს შორის სიძულვილის ენის წინააღმდეგ საბრძოლველად. ეს ნაბიჯები უნდა მოიცავდეს სამთავრობო უწყებებთან, ინტერნეტ შუამავლებთან და მედია საშუალებებთან პარტნიორობას ძალისხმევის კოორდინაციისა და ზემოქმედების გაძლიერების მიზნით.

4. ცნობიერების ამაღლება, განათლება, ტრენინგი და საწინააღმდეგო და ალტერნატიული ენის გამოყენება

ძირითადი მიზანი 4 – ცნობიერების ამაღლებისა და საგანმანათლებლო ინიციატივების, ტრენინგების, საწინააღმდეგო თუ ალტერნატიული ენის შემუშავება და განხორციელება სიძულვილის ენის პრევენციისა და მასთან ბრძოლის მიზნით (CM/Rec(2022)16-ის §§ 44-54).

მოქმედება 4.1 – მრავალმხრივი სტრატეგიის შემუშავება, რომელიც საზოგადოების განათლებისა და ცნობიერების ამაღლების გზით სიძულვილის ენის ძირეულ მიზეზებს ებრძვის.

- ☐ განხორციელდა თუ არა ცნობიერების ამაღლებისა და საგანმანათლებლო ყოვლისმომცველი ინიციატივები საზოგადოების ინფორმირებისთვის სიძულვილის ენის ბუნების, შედეგებისა და მასთან ბრძოლის გზების შესახებ (CM/Rec(2022)16-ის §§ 45-47)?

ითანამშრომლეთ ძირითად დაინტერესებულ მხარეებთან საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლების კამპანიების შესამუშავებლად, რომლებიც იყენებენ სხვადასხვა მედია პლატფორმას საზოგადოების განათლებისთვის სიძულვილის ენის, მისი საზოგადოებაზე ზემოქმედების, არსებული სამართლებრივი დაცვის ზომებისა და საწინააღმდეგო თუ ალტერნატიული ენის მნიშვნელობის შესახებ.

მოქმედება 4.2 – საგანმანათლებლო და ცნობიერების ამაღლების ინიციატივების გაძლიერება, რათა ბავშვებსა და ახალგაზრდებს განუვითარდეს სიძულვილის ენის გაგებისა და მასთან გამკლავების უნარები.

- ☐ არსებობს თუ არა ყოვლისმომცველი საგანმანათლებლო ინიციატივები ბავშვებისა და ახალგაზრდებისთვის, რომლებიც მათ დაეხმარება სიძულვილის ენასთან გამკლავებაში როგორც ოფლაინ, ასევე ონლაინ? ხდება თუ არა ადამიანის უფლებების შესახებ განათლების, დემოკრატიული მოქალაქეობისა და მედიაინიცირების ინტეგრირება სასწავლო გეგმებში (CM/Rec(2022)16-ის §§ 47-48)?

ითანამშრომლონ პედაგოგებთან, მშობლებთან, ბავშვებზე ზრუნვის სამსახურებთან, ახალგაზრდულ მუშაკებთან, ასევე თავად ბავშვებთან და ახალგაზრდებთან, რათა მოხდეს ადამიანის უფლებების შესახებ განათლების, დემოკრატიული მოქალაქეობისა და მედიაინიცირების ინტეგრირება სასწავლო გეგმებში და ბავშვებსა და ახალგაზრდებს მიეწოდოს საჭირო უნარები სიძულვილის ენის ეფექტიანად ამოცნობისა და მასზე რეაგირებისთვის.

მოქმედება 4.3 – პროფესიონალებისა და საზოგადოების შესაძლებლობებისა და უნარების გაძლიერება სიძულვილის ენის იდენტიფიცირების, პრევენციისა და მასთან ბრძოლის მიზნით

- ☐ არსებობს თუ არა მიზნობრივი სასწავლო პროგრამები პროფესიონალებისა და ფართო საზოგადოებისთვის, რათა მოხდეს ეფექტიანად იდენტიფიცირება, პრევენცია და რეაგირება (CM/Rec(2022)16-ის §§ 49-52)?

ითანამშრომლეთ ძირითად დაინტერესებულ მხარეებთან სამართალდაცავი ორგანოების, სასამართლოების, პედაგოგებისა და მედიის პერსონალისთვის სასწავლო პროგრამების შემუშავებისა და გადახედვის მიზნით, რომლებიც ფოკუსირებული იქნება სიძულვილის ენის იდენტიფიცირებაზე, მისი შედეგების გააზრებასა და მასთან ბრძოლის სტრატეგიების გამოყენებაზე.

მოქმედება 4.4 – სანინააღმდეგო და ალტერნატიული ენის ინიციატივების ხელშეწყობა

- ☐ განუვლია თუ არა ძალისხმევა საჯარო მოხელეების, მედიისა და სამოქალაქო საზოგადოების მიერ სიძულვილის სანინააღმდეგო და ალტერნატიული ენის გამოყენების მხარდაჭერისა და წახალისების მიზნით (CM/Rec(2022)16-ის §§53-54)?

ითანამშრომლეთი ძირითად დაინტერესებულ მხარეებთან ისეთი ინიციატივების შემუშავებისა და გადახედვის მიზნით, რომლებიც საშუალებას მისცემს საჯარო მოხელეებს, მედიას და სამოქალაქო საზოგადოებას, აქტიურად ჩაერთონ და წახალისონ სიძულვილის სანინააღმდეგო ენა.

5. სიძულვილის ენის სამიზნეთა მხარდაჭერა

ძირითადი მიზანი 5 – სიძულვილის ენის სამიზნეთა ყოვლისმომცველი მხარდაჭერა (CM/Rec(2022)16-ის §§ 55-57)

მოქმედება 5.1 – სიძულვილის ენის სამიზნეთა და მსხვერპლთათვის დამხმარე სისტემების შექმნა, მათთვის მარტივად ხელმისაწვდომი და მარტივად გამოსაყენებელი ფსიქოლოგიური, სამედიცინო და იურიდიული დახმარების შეთავაზების მიზნით.

- ☐ არსებობს თუ არა სიძულვილის ენის სამიზნეთა და მსხვერპლთათვის მარტივი დამხმარე სერვისები, როგორიცაა იურიდიული დახმარება, კონსულტაცია და ინფორმაცია მათი უფლებების შესახებ?

ითანამშრომლეთი სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებთან და სხვა ძირითად დაინტერესებულ მხარეებთან, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ისეთი სერვისები, როგორიცაა უფასო იურიდიული დახმარება, კონსულტაცია და ინფორმირება უფლებების შესახებ, ისე, რომ ეს მოსახურება ხელმისაწვდომი იყოს ყველასათვის ადვილად, სხვადასხვა ენაზე და სხვადასხვა ასაკისა და სქესის გათვალისწინებით.

6. სიძულვილის ენის მონიტორინგი და ანალიზი

ძირითადი მიზანი 6 – სიძულვილის ენის შესახებ ჩაშლილი მონაცემების მონიტორინგი, განხილვა და ანალიზი საფუძვლად უდევს სიძულვილის ენის პრევენციისა და მასთან ბრძოლის სტრატეგიებს (CM/Rec(2022)16-ის §§ 58-61).

მოქმედება 6.1 – სიძულვილის ენის მონიტორინგი და ანალიზი დეტალური და ჩაშლილი მონაცემებით, რომლებიც ითვალისწინებს ადამიანის უფლებებსა და კონფიდენციალურობის კანონებს და მოიცავს როგორც უკანონო, ასევე დამაზიანებელ ენას.

- ☐ შექმნილია თუ არა მექანიზმები სიძულვილის ენის ეპიზოდების დეტალური მონიტორინგის, ანალიზის, განხილვისა და საჯაროდ

გაზიარებისთვის, კონფიდენციალურობის დაცვით და სხვადასხვა დემოგრაფიულ ჯგუფზე გავლენაზე დაკვირვებით?

ითანამშრომლეთ ძირითად დაინტერესებულ მხარეებთან, რათა შემუშავდეს სიძულვილის ენის შესახებ დეტალური და დახარისხებული ინფორმაციის შეგროვების, ასევე მისი შესწავლისა და გაზიარების ისეთი მეთოდები, რომლებიც იცავს კონფიდენციალურობას და ადამიანის უფლებებს.

7. ეროვნული კოორდინაცია და საერთაშორისო თანამშრომლობა

ძირითადი მიზანი 7 – სიძულვილის ენის პრევენციისა და მასთან ბრძოლის პოლიტიკა მუდმივად კარგად არის კოორდინირებული, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ურთიერთგამაძლიერებელი პრაქტიკა წევრ სახელმწიფოებშიც და წევრ სახელმწიფოებს შორისაც (CM/Rec(2022)16-ის §§ 62-63).

მოქმედება 7.1 – წევრი სახელმწიფოები ხელს უწყობენ ქვეყნის შიგნით კოორდინაციას ყველა დაინტერესებულ მხარესთან რეგულარული, ღია და ფართო კონსულტაციების გზით და თანამშრომლობენ საერთაშორისო დონეზე სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლის სამართლებრივი სტანდარტებისა და პრაქტიკის ჰარმონიზაციის მიზნით, გლობალური და ევროპული სტანდარტებისა და პრაქტიკის დაცვით და შესრულებით.

- ☐ შექმნილია თუ არა მექანიზმები დაინტერესებულ მხარეებთან გამჭვირვალე დიალოგისა და საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის, რათა სიძულვილის ენის პრევენციისა და აღკვეთის სტრატეგიები შეესაბამებოდეს გლობალურ სტანდარტებს?

შექმენით მკაფიო სისტემა თქვენს სახელმწიფოში შესაბამისი დაინტერესებული მხარეების ფართო სპექტრთან დიალოგისთვის და შეუერთდით სხვა წევრ სახელმწიფოებთან თანამშრომლობის შესაძლებლობებს საერთაშორისო ორგანიზაციების, ქსელების ან პარტნიორობის მეშვეობით ან თავად შექმენით ასეთი შესაძლებლობები.

თვითშეფასების ეს ინსტრუმენტი შეიქმნა იმისთვის, რომ ხელი შეუწყოს სიძულვილის ენასთან ბრძოლის შესახებ რეკომენდაციის CM/Rec(2022)16 იმპლემენტაციის პროცესის გააზრებასა და შეფასებას წევრი სახელმწიფოებისა და ძირითადი დაინტერესებული მხარეების მიერ. ინსტრუმენტი მიზნად ისახავს ანალიტიკური და კრიტიკული მსჯელობის ნახალისებას. იგი აგებულია რეკომენდაცია CM/Rec(2022)16-ის შვიდი თავის შესაბამისად. თითოეული თავის ფარგლებში განსაზღვრულია ძირითადი მიზანი და მოქმედების შესაბამისი სფეროები. აღნიშნული მიზნები და ქმედებები უნდა განიხილებოდეს რეკომენდაციის შესაბამის ნაწილსა და მასთან თანდართულ განმარტებით შემორწმუნდეთან ერთად. მოქმედების თითოეული პუნქტის ქვეშ მოცემულია კითხვები და მითითებები, რომლებიც მომხმარებელს საკუთარი არსებული პრაქტიკის კრიტიკული შეფასებისკენ უბიძგებს; მათ ქვემოთ კი წარმოდგენილია შემდგომი ნაბიჯების შესახებ რეკომენდაციები. თვითშეფასების ეს ინსტრუმენტი შემუშავდა ეროვნულ დონეზე სიძულვილის ენასთან ბრძოლის კუთხით არსებული წარმატებული პრაქტიკების კრებულის ფარგლებში — ანგარიშისა, რომელიც ერთობლივად მომზადდა ანტიდისკრიმინაციის, მრავალფეროვნებისა და ინკლუზიის მმართველი კომიტეტისა (CDADI) და მედიისა და საინფორმაციო საზოგადოების მმართველი კომიტეტის (CDMSI) მიერ.

სიძულვილის ენის პრევენცია და მასთან ბრძოლა ევროპის საბჭოს ყველა წევრი სახელმწიფოსთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოადგენს. ადამიანის უფლებათა დაცვის ჩარჩოში სიძულვილის ენის საკითხის ეფექტიანად და კომპლექსურად გადასაჭრელად, ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტმა 2022 წლის მაისში მიიღო რეკომენდაცია CM/Rec (2022)16 „სიძულვილის ენასთან ბრძოლის შესახებ“. აღნიშნული რეკომენდაცია წევრ სახელმწიფოებს აძლევს მითითებებს სამართლებრივი და არასამართლებრივი ზომების ისეთი კომპლექსური და განწონასწორებული სისტემის დასაწერგად, რომელიც შესაბამისობაშია ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო სტანდარტებსა და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრაქტიკასთან; ამასთან, დოკუმენტი განსაკუთრებულ ყურადღებას ამახვილებს ონლაინ სივრცეზე, სადაც დღეს სიძულვილის ენის გამოვლინებათა უმეტესობა გვხვდება. რეკომენდაცია ასევე მიემართება სხვა მნიშვნელოვან აქტორებს, მათ შორის: საჯარო მოხელეებს, არჩევით ორგანოებსა და პოლიტიკურ პარტიებს, ინტერნეტ-შემავლებს, მედიასა და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებს.

Find out more on the Recommendation and the Council of Europe's work on combating hate speech

Read the CDADI/CDMSI Compilation of promising practices on combating hate speech at national level

KAT

www.coe.int

ევროპის საბჭო არის ადამიანის უფლებათა მოწინავე ორგანიზაცია კონტინენტზე. იგი 46 წევრი სახელმწიფოსაგან შედგება, რომელთა შორისაა ევროკავშირის ყველა წევრი ქვეყანა. ევროპის საბჭოს ყველა წევრმა სახელმწიფომ ხელი მოაწერა ადამიანის უფლებათა ევროპულ კონვენციას - ხელშეკრულებას, რომლის ძირითად მიზანს ადამიანის უფლებების, დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის დაცვის უზრუნველყოფა წარმოადგენს. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო ზედამხედველობს კონვენციის შესრულებას წევრ სახელმწიფოებში.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE